

Lídři kandidátek Kraje Vysočina debatovali o životním prostředí. Odmítli zákaz prodeje spalovacích motorů

vloženo: 16.9.2021, 09.23

Životní prostředí a zemědělství rozebírali lídři kandidátek z Kraje Vysočina v předvolební debatě. Odmítli v ní zákaz prodeje spalovacích motorů, tématem byla ale i obnova lesů zasažených kůrovcem, extrémní počasí nebo česká potravinová soběstačnost. Hosty debaty byli Jiří Běhounek (ČSSD), Vít Kaňkovský (Spolu), Radek Koten (SPD), Karolína Kubisková (PŘÍSAHA), Blanka Lednická (Piráti a Starostové), Drahoslav Ryba (ANO) a Josef Zahradníček (KSČM). Debatu moderovala Světlana Witowská.

Jen loňský rok způsobila kůrovcová kalamita v tuzemských lesích škody za 44 miliard korun, postihla i Kraj Vysočina. Problém neřeší jen majitelé malých lesů, ale i velké podniky jako Lesy ČR, které musí na těžbu dřeva vypisovat výběrová řízení.

Lídr ČSSD Jiří Běhounek upozornil, že v Kraji Vysočina je 34 tisíc vlastníků lesů s plochou do tří hektarů. „Mnozí ani nevědí, že les vůbec mají,“ poznamenal. Kůrovcová kalamita je podle něj následkem předchozího osazování zejména smrkem. Jako „nešťastné“ označil smrkové monokultury Radek Koten z SPD, kromě různorodosti druhů se vyslovil i pro rychlé sázení nových stromů. „Aby se zase vytvořil stín a půda nevysychala a nepodléhala erozi,“ řekl. Menší vlastníky lesů by podle něj měly v boji s kůrovcem podpořit resorty životního prostředí nebo zemědělství nově vypsány dotacemi.

Dle lídra KSČM Josefa Zahradníčka státu kůrovec přerostl přes hlavu. Řešením je podle něj postižené lokality co nejrychleji vykácet, aby se brouk dále nemohl množit. „Dřevo rychle odtěžit a najít pro to uplatnění. Není možné, aby zůstalo v lese na skládkách,“ řekl. Nejen důsledně kácet, ale i důsledně zalesňovat je třeba podle zástupkyně uskupení PŘÍSAHA na Vysočině Karolíny Kubiskové. Lesům by podle ní prospělo i ponechávání více dřeva na zetlení, kvalitnější půda by následně zadržovala více vody. „Hlavní problém kůrovce je sucho,“ řekla.

ANO chce k řešení kůrovcové krize přispět vysázením 350 milionů nových stromů během následujících čtyř let. Někteří ekologové ale upozorňují, že i masové zalesňování může být pro přírodu ve výsledku škodlivé. Krajský lídr strany Drahoslav Ryba se však varování neobává. „Ekologové tvrdí i to, že bychom měli kůrovce nechat žít, já si to nemyslím,“ reagoval. Jednička koalice PirátiSTAN Blanka Lednická se naopak vyslovila pro přirozenou obnovu lesů, která podle ní zajistí jejich zdraví. „Pionýrské dřeviny, které momentálně zarůstají paseky po těžbě, poskytnou stín pro ty náročnější,“ uvedla. Takový postup by podle ní vedl i k zadržení vody

v půdě.

I podle **Víta Kaňkovského**, který vede kandidátku koalice SPOLU, je přirozená obnova jedním z nástrojů ozdravení lesů, následky kůrovce jsou však příliš rozsáhlé. „Nemůžeme si dovolit jen na toto spoléhat,“ řekl. Stát podle něj má více podpořit ty, kteří se o lesní porost starají.

Výkyvy počasí

S měnícím se klimatem nepřichází jen sucho, ale i extrémní výkyvy počasí. Podle zástupce ČSSD Běhounka se sice nelze připravit na vše, obecně jsou však dle jeho názoru krizové postupy dobře nastavené. Jednička SPD Koten ocenil koordinovanost záchranných prací, složky záchranného systému dle něj například při letošních povodních nebo tornádu na jižní Moravě zasahovaly příkladně. I podle Ryby z vládního ANO je na odstraňování následků výkyvů počasí Česko dobře připravené, dopadům živlů se snaží zamezit například i bojem s erozí půdy.

Právě hospodářství má velký vliv na množství vody v krajině zadržované. Dostatek vody by mělo podle Kubiskové zastupující hnutí PŘÍSAHA zajistit zvyšování kondice půdy, klíčové je podle ní i navrácení vodních zdrojů ze zahraničního do tuzemského vlastnictví. Také KSČM by správu vodních zdrojů chtěla navrátit obcím a krajům. Podle Zahradníčka toho lze dosáhnout buď jejich odkoupením od nadnárodních společností, nebo jejich vyvlastněním prostřednictvím zákona.

Jako nerealistický se ale takový postup zdá Lednické. Zdroje pitné vody je však podle ní třeba chránit, bez ohledu na to, kdo je jejich vlastníkem, uvedla zástupkyně PirátiSTAN. Na důležitost vody chce podle **Kaňkovského** upozornit snaha SPOLU o její ústavní ochranu. Jde dle něj zejména o gesto, které má upozornit i na její přeměnu v tržní komoditu.

Tuzemská produkce

Volební programy všech v debatě zastoupených uskupení zdůrazňují potravinovou soběstačnost České republiky. Podle Běhounka čeští zemědělci nedokázali vytvořit dostatečně silný odbyt pro své produkty. Může za to podle něj i „diktát supermarketů“. „Těch máme na kilometr čtvereční na počet obyvatel asi nejvíc v Evropě,“ řekl kandidát v čele ČSSD na Vysočině.

Výrobu potravin ovlivňují také dotace, upozornil Ryba. Kromě patnáctiprocentní evropské podpory jde i o dotaci ze strany českého státu, pro jejíž zvýšení se vyslovil. „Chceme jít až na 50, 55 procent. Tak, aby potraviny byly konkurenceschopné se zahraničím, protože tam je kofinancování také vyšší,“ řekl lídr ANO v kraji. Výše národních dotací by se podle zástupce koalice SPOLU měla odvíjet podle toho, které potraviny na českém trhu schází, a kterých je naopak přebytek. „Aby se vyplatilo třeba i vepřové maso více zavést do produkce zemědělských podniků,“ řekl **Kaňkovský**.

Lídr SPD Koten se vyslovil pro sjednocení dotací na úrovni Evropské unie. „Zemědělec v Německu nebo ve Francii má čtyřnásobné dotace ve srovnání se zemědělcem v České republice,“ řekl. Produkty ze západní Evropy jsou tak dle něj výhodné pro nadnárodní řetězce. Nastavení unijních zemědělských dotací nevnímá zástupkyně PirátiSTAN Lednická jako špatné, ale jako málo ambiciózní. „Následně česká implementace, tak jak probíhá, je v podstatě katastrofální,“ řekla. Místo podpory kvalitní produkce podle ní peníze směřují spíše velkým podnikům.

Smazání rozdílů v dotační politice mezi novými a staršími členskými státy Unie prosazuje také PŘÍSAHA. „Chtěli bychom k tomu využít i naše nastávající předsednictví v Evropské unii, abychom tam důsledněji hájili zájmy českých zemědělců,“ uvedla Kubisková. Zemědělci na Vysočině jsou dle kandidáta KSČM Zahradníčka v rámci Česka premianty, v kraji je druhý největší počet chovů skotu i prasat. Tímto modelem by se podle něj mohl inspirovat zbytek republiky. Vyzdvihl přitom roli zemědělských družstev.

Zákaz prodeje aut se spalovacími motory nepodpořil žádný účastník debaty

V rámci reakce na změny klimatu se často skloňuje také odklon od spalovacích motorů a přechod

k elektromobilitě. Premiér Andrej Babiš (ANO) se v září ostře vymezil proti diskutovanému zákazu prodeje aut se spalovacími motory do roku 2038. „Nemůžeme nadiktovat tady, co vymysleli zelení fanatici v Evropském parlamentu,“ řekl pro iDnes.

Žádný z debatujících kandidátů s výrokem nevyjádřil nesouhlas. „Není to věc, kterou můžeme nařídít,“ okomentoval zástupce ČSSD Běhounek. S Babišem souhlasil v odmítnutí zákazu, přechod k elektromobilům podle něj musí projít přirozeným vývojem. Podobné opatření by podle zástupce SPOLU **Kaňkovského** zasáhla v České republice zaměřené na automobilový průmysl i do oblasti zaměstnanosti. „Měla by uplatnit svoje právo zanalyzovat si situaci a případně kroky naplánovat do delšího časového horizontu,“ popsal.

Podporu premiérovi vyjádřil lídr SPD Koteň, podobné snahy označil za „chiméry“, na které by Česko doplatilo. „Nesouhlasíme s přístupem Evropské unie, aby diktovala členským státům, jakým autem tady budeme nebo nebudeme jezdit,“ řekl. Jednička kandidátky uskupení PŘÍSAHA preferuje kompromisní přístup. „Zachovat výrobu se spalovacími motory, alespoň pro určité přechodné období, aby nebyla omezena mobilita našich obyvatel, a hlavně aby nedošlo k poškození naší ekonomiky,“ uvedla Kubisková.

Koalice PirátiSTAN se také nezasazuje o zákaz spalovacích motorů, Lednická ale upozornila, že řada automobilek se již sama zavázala k ukončení jejich výroby do roku 2050. „Náš automobilový průmysl není v tomto směru ohrožen, automobilky s tím už teď počítají,“ řekla.

Ryba poznamenal, že ANO se nevymezuje proti ekologii, musí podle něj ale vycházet „ze zdravého rozumu“. Kompletnímu přechodu k autům s bateriemi podle něj brání například neschopnost vyrobit dostatek elektřiny k jejich pohánění. „Jestliže zhruba ve stejné době mají skončit elektrárny na uhlí, tak je to zhruba 38 procent energie, kterou mít nebudeme,“ řekl. KSČMv programu preferuje před elektřinou přechod k vodíkem poháněným vozům. Zahradníček uvedl, že je třeba také porovnat uhlíkové stopy při výrobě klasických vozů a elektromobilů.

Pozvání do debaty vycházelo z průzkumu volebního potenciálu, který pro Českou televizi provedly Kantar CZ a Data Collect mezi 19. srpnem a 3. zářím na vzorku tří tisíc lidí. Volební potenciál ukazuje, jaký by mohl být maximální možný zisk politického subjektu, pokud by se k němu přiklonili všichni voliči, kteří ho zvažují. Respondenti mohli uvést více stran, mezi nimiž se teprve rozhodnou. Pozvánku dostali zástupci sedmi stran, hnutí a koalic, které se v průzkumu umístily nejvýše.